

curavit **Eberhard Nestle**. Editio Quarta Recognita. 1912. Taschenausgabe in 24°; XXXIII. + 657 + 665 str. Stoji: u platnu 3 Mk. a u koži 4'50 Mk. Dobiva se preko: Privilegierte Württembergische Bibelanstalt u Stuttgart-u.

U novije se doba počelo sa svih strana baviti sa proučavanjem sv. Pisma. Svjetovnjaci i klerici se natječu na bibličnom polju. Smijemo li reći, da se napreduje na svim područjima znanosti, to pogotovo smo dužni reći o bibličnom području. Najboljim je svjedokom naslovno izdanje Novoga Zavjeta na grčkom i latinskom uporedice. Eberhard Nestle, vrstni poznavaoč bibličnih nauka, izdao je taj Novi Zavjet sa svom mogućom spremom nepristrane kritike. Ovo izdanje sadržaje čitanja svih važnijih rukopisa Novoga Zavjeta. Okrajne paralele daju stručnjaku prigodu, da si sam stvori sinoptičnu sliku novozavjetnih knjiga. Osvrt na pučku grččinu apostolskih vremena u popratnoj riječi očituje Nestle-a vrijednim i stalnim rukovodiocem po novozavjetnim knjigama. Pošto je ovo izdanje skroz znanstveno i najzgodnije od svih dojakošnjih, to se s punim pravom može preporučiti na osobiti način gg. svećenicima i učenicima bogoslovnih i bibličnih nauka.

A. L. Gančević O. F. M.

1. **Babylon**. Zur Stadtgeschichte und Topographie. Von **Anton Baumstark**. Mit einem Plane und einer Kartenskizze im Text. 34 stupca in 8°.

2. **Constantinopolis**. Abriss der Topographie und Geschichte. Von **Eugen Oberhammer**. Mit einem Plan und einem Querschnitt. 30. str. in 8°.

3. **Athen** von **Curt Wachsmuth**. Mit einem Plan. 36 str. in 8°.

Tri gornje malene ali znanstvene

knjižice otiskane su napose iz svjetske „Pauly-Wissowas Realencyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft“, koju izdaje glasovita njemačka knjižara, s nazivom: J. B. Metzlerscher Verlag u Stuttgartu. Knjižice nam dolaze u zgodno vrijeme. Ne moramo samo misliti na sadašnjost pri uzimanju tih djela dafi i na prošlost. Tri grada kao što su: Babylon, Carigrad i Atena nekoč su igrali najveću ulogu pri pojavi kulture. Ko nezna, da je Babylon zbog svoje veličine i bogatstva, jakosti svojih utvrda, sjaja svojih zgrada bio uzorom istočnog velegrada Rimljanima i Grcima? Isto vrijedi za Carigrad i Atenu. U ovim gradovima nalazimo životnu bit pojedinih naroda. Iz njihova orisa upoznajemo stanje starodrevne naobrazbe i vjere. Promjene u životu tih gradova poučaju nas u našem privatnom životu: sad susrećemo procvat, sad pad misli po tim gradovima. Na koncu čitanja moramo se pitati za razloge tih promjena. pisci pojedinih knjižica pružaju u najfinijem načinu ono što izdiže te historične gradove, koji opet počinju da se povrate na slavu svoje prošlosti. Svako je djelo obrađeno prema modernim zahtjevima jedne monografije, te stoga bogoslov i filolog nalaze najljepšu graduu za unapređenje svojih studija.

V. L. Gančević O. F. M.

Groag Edmund: Aurelianus.

(Sonder-Abdruck aus Pauly-Wissowas Realencyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft, Bd. V.), J. B. Metzlerscher Verlag, Stuttgart. 74 stupca in 8°.

Život rimskog česara L. Domicija Aurelijana zahvaća jedno od najkritičnijih vremena kat. Crkve. Rođen po svoj prilici u starom Sirmiju na 9. septembra god. 214. ili 215., posveti se vojničkom zanimanju. Sa vojničkom srećom dobije carstvo, u kojem navijesti borbu kršćanstvu. Kršćanski ga pisci nazivaju: vesanus et praeceps (Lactantius, De morte persecutorum) i *φλώξ πάντων ἀδικημάτων* (Pseudo-Const. Magn. oratio ad syn. 24.). Učeni Groag niže sve poznate događaje za njegova vladanja tako te ne manjka ništa što bi savremena kritika mogla zamjeriti.